

Azərbaycan Respublikası təhsil nazirinin
27 iyun 2014-cü il tarixli, 752 nömrəli
məri ilə təsdiq edilmişdir

Li təhsil müəssisələrinin təhsilalanlarının elmi tədqiqatının inin təkili haqqında SƏS NƏM

1. Təhsilalanların elmi tədqiqatının sisteminin metodoloji sasları

Müasir dövrdə istehsal texnologiyalarının informasiyalıdırması ilə laqdar xüsusi informasiyaların (elmi, texniki, texnoloji və s.) həcmi sürətlə artır. Belə bir raitdə hazır biliklərin mənimsinə qədim olunmasına səsləndən təlim texnologiyaları rasionallıq və perspektivli hesab olunmur. Nənəvi iqtisadiyyatdan "bilik" iqtisadiyyatına keçidin baş verdiyi raitdə müxtəssislərin yaradıcılıq qabiliyyətinin yüksəldilməsi və intellektual sıvıyyətin formalaşdırılmasına yönəldilmiş təhsil texnologiyalarından istifadə edilməsi vacibdir. Bu sahədə həyata keçirilən yaradıcılıq fəaliyyəti konsepsiyasına söykənnən pedaqoji texnologiyaların səsində qurulmalıdır. Bunun daha əsərli forması ali təhsil pilləsinin bakalavriat və magistratura sıvıyyətində (tibb sahəsində isə baza ali tibbi təhsil müəssisələrində və rezidenturada) təhsilalanların (bundan sonra – tələbələr) elmi tədqiqatının inin (bundan sonra – TET) sistemli kildə və fasıl sizətəkildə edilməsi, tədris prosesin maksimum yaxınlıqdaşdır.

2. Tələbələrin elmi tədqiqatının ininə məqsəd və vəzifələri

2.1. TET elmi-texniki tətqiqinin nailiyyətlini praktiki fəaliyyətinə təbiq etməyi, texnikanın və iqtisadiyyatın inkişafına daha tezəyənənla maqəbəcərənən ali təhsilli müxtəssislərin hazırlanması inin keyfiyyətinin yüksəldilməsi üçün nə vacib vasitələrdən biridir. TET ilk növbədə tələbələrdə optimal qərarların qəbul edilməsi üçün imkan yaradan analitik və tənqidət fəkkürün formalaşdırılmasına xidmət edir.

TET-nin əsas məqsədi tələbələrdə yaradıcılıq qabiliyyətlərinin formalaşdırılması və gücləndirilməsi, gəncərin elmi, texnoloji, yaradıcı və təbliğatçı fəaliyyət cəlb olunması formalarının inkişaf etdirilməsi və təkmilləşdirilməsi, ali təhsilli müxtəssislərin pekarlıq sıvıyyətinin yüksəldilməsi üçün tədris-elmi-təbliğat prosesinin və hədəfinə minən edən sistemin yaradılmasıdır.

2.2. TET-nin əsas vəzifələri ağırlıklarıdır:

- tələbələrin elmi biliklərin, xüsusi yeni elmi biliklərin rasionallıq və effektivliyənən olunması və istifadə edilməsi metodlarının öyrənilməsi;
- vahid təlim-təbliğat sistemi çərçivəsindən ali təhsil sisteminin elm və istehsalat fəaliyyətinin integrasiyasının yeni formalarının axtarılması və təkmilləşdirilməsi;
- tələbələrin elmi, yaradıcılıq və tədqiqatçılıq vərdilərinin aylanması;
- tələbələrin elmi tədqiqatlarda və texniki yaradıcılıqlarda real itirakının təmin edilməsi, habelə innovasiya fəaliyyətinin cəlb edilməsi;
- elm, texnika və istehsalat sahələrinə mövcud olan yeni texnologiyaların mənimsənilməsinə təkildə edilməsi;
- tələbələrin müasir elmi metodologiyalarla, habelə elmi etika normaları ilə tanışdırılmasının onlara elmi dəbiyyatla ilə məkmət qaydalarının öyrənilməsi;

- t 1 b 1 r elmi layih, m ruz v m ruz tezisl rini hazırlamaq, elmi t dbirl rd (seminar, konfrans v s.) çıxi etm k v diskussiya aparmaq bacarı inin a ilanması;
- elm meylli t 1 b 1 rin yaradıcılıq potensialının inki af etdirilm si.

3. T 1 b 1 rin elmi t dqiqat i inin t kili

3.1. TET t dris prosesinin davamına v d rlnl dirilm sin xidm t edir v ali t hsil mü ssis sinin kafedra, laboratoriya, elmi t dqiqat m rk zl ri v institutlarında t kil olunur. T 1 b elmi t dqiqat i l rin r hb rliyi ali t hsil mü ssis sinin professor v mü lliml ri, elmi bölüm 1 rinin m kda ları v doktorantlar h yata keçirir.

3.2. TET t dris prosesin daxil olan v t drisd nk nar vaxtlarda yerin yetiril n i 1 r bölünür.

3.2.1. T dris prosesin daxil olan TET -y a a ıdakılar aiddir:

- m zmununda elmi ara dirma elementl ri olan tap ırıqlar, laboratoriya, kurs, buraxılı v dissertasiya i 1 ri;

- t dris v istehsalat t crüb si zamanı yerin yetiril n konkret qeyri-standart tap ırıqlar;

- “Elmi t dqiqatların saslari” adlı kursun t dris planına daxil edil r k t 1 b v magistrantlara elmi t dqiqat i inin yerin yetirilm si metodikasının n z ri saslarının, elmi eksperimentin t kili v planla dirilmasının, elmi m lumatların toplanması v i 1 nilm sinin öyr dilm si.

3.2.2. T drisd nk nar vaxtlarda yerin yetiril n TET a a ıdakı formalarda t kil olunur:

- t 1 b 1 rin m qal , elmi layih , m ruz v tezisl r üz rind i i;

- t 1 b 1 rin elmi seminar, konfrans, olimpiada v müsabiq 1 rd i tirakı;

- ali t hsil mü ssis 1 rind dövl t büdc si hesabına, t s rrüfat müqavil si sasında, yaxud beyn lxalq, respublika v ali m kt bdaxili qrantlar üzr yerin yetiril n elmi t dqiqatlarda t 1 b 1 rin f rdi v ya kollektiv halında i tirakı;

- t 1 b 1 rin elmi t dqiqat m rk z v laboratoriyalarda, layih -konstruktur, texnoloji, elmi-m lumat, t rcüm v dig r bürolarında, yaradıcılıq emalatxanaları v studiyalarında yerin yetiril n i 1 rd i tirakı;

- m d niyy t, texnika v elm sah 1 rind bilikl rin yayılması üzr mühazir 1 rd i tirakı.

3.3. T 1 b elmi seminarları ali t hsil mü ssis 1 rinin ümmelmi v ixtisas kafedralarında, elmi t dqiqat bölüm 1 rind t kil olunur. Bu seminarlar t 1 b 1 r elmi d biyyat üzr referat hazırlamaq, elmi eksperiment aparmaq v alınmı n tic 1 ri t hlil etm k, yerin yetirilmi t dqiqatların n tic 1 rin dair hesabat hazırlamaq, m ruz il çıxi etm k v elmi diskussiya aparmaq bacarıqlarının a ilanmasına xidm t edir.

3.4. T 1 b 1 r, bir qayda olaraq, ali t hsil mü ssis sinin elmi bölüm 1 rind v kafedralarında yerin yetiril n t dqiqat i 1 rinin icraçıları kimi c lb olunurlar. Bakalavriat s viyy sind t 1 b 1 r tap ırıqlar veril rk n onların t hsild ld etdiyi u urları n z r alınmalı, eyni zamanda onlara problem xarakterli tap ırıqlar verilm m lidir. Bu tap ırıqlarda yaradıcılıq elementl rind n istifad olunması, sadara dirmaların v t dqiqatların aparılması n z rd tutulmalıdır. T 1 b y elmi t dqiqat i inin programının v ya t qvim planının t rtib edilm si, t dqiqatlara ba lamazdan vv 1 istifad edil c k d biyyat m nb 1 rind n m lumatların toplanib t hlil edilm si, t qvim planında n z rd tutulan dig r i 1 rin yerin yetirilm si, t dqiqat i inin

n t ic 1 rinin t hlil v rh edilm si, onları özünd c m ed n hesabatın, t 1 b konfranslarında i tirak etm k üçün m ruz l r v müasir texnologiyalar sasında t qdimatın hazırlanması sah sind bilikl rin ld edilm si v t crüb v rdi 1 ri, habel kollektiv halında i 1 m k bacarı ı a ilanmalıdır.

3.5. Humanitar, texnika v t bi t elml ri sah sind müst qil elmi t dqiqat i inin elementl rini yerin yetirm yi bacaran t hsilalanlar elmi t dqiqat i 1 rind i tirak ed n t 1 b hesab olunurlar. T 1 b nin elmi t dqiqat i i müvafiq hesabatın t qdim olunması, seminarda v ya konfransda çxı ı, müsabiq d i tirakı il ba a çatır.

3.6. T hsild nk nar vaxtlarda yerin yetiril n v t dris proqramlarının t 1 bl rin cavab ver n TET müvafiq laboratoriya, kurs, buraxılı v ya dissertasiya i i kimi d q bul edil bil r.

3.7. TET ali t hsil mü ssis sinin, fakült nin, kafedranın elmi i planına daxil edilir v ali t hsil mü ssis sinin (fakült nin, kafedranın) illik hesabatında “T hsilalanların elmi t dqiqat i i” bölm sind ks olunur.

3.8. Ali t hsil mü ssis sind TET -nin t kilin gör m suliyi ti rektor (fakült d - dekan, kafedrada – kafedra müdürü) v T 1 b Elmi C miyy ti urasının s dri da iyir. TET -nin t kili v inki afi üzr t dbirl ri rektor, elmi i 1 r üzr prorektor, dekan v kafedra müdürü T 1 b Elmi C miyy ti il birlikd h yata keçirir.

3.9. H r fakült d v kafedrada TET -y cavabdeh olan xs (tatda olan mü lliml r sırasından) mü yy n edilir v fakült nin Elmi urasında, yaxud kafedra iclasında t sdiq olunur.

3.10. TET -y c lb olunan h r bir t 1 b y t dris ilinin vv lind kafedra iclasında elmi r hb r t yin edilir, onun t dqiqat mövzusu mü yy nl dirilir v “T 1 b elmi t dqiqat i inin t qvim planı” t rtib olunur (nümun si lav edilir). H min plan t 1 b v onun elmi r hb ri (mü llim) t r find n imzalanır. “T 1 b elmi t dqiqat i inin t qvim planı”ni kafedra müdürü 3 nüsx d t sdiq edir. T sdiq edilmiş planın bir nüsx si t 1 b d , dig r nüsx si kafedrada saxlanılır, 3-cü nüsx si T 1 b Elmi C miyy ti urasına t qdim olunur.

3.11. T 1 b 1 rin elmi t dqiqat i inin t qvim planlarına daxil edilmiş t dqiqat mövzuları kafedralarda yerin yetiril n elmi t dqiqat i 1 rin uy un v ya t 1 b 1 r üçün n z rd tutulan mövzulardan biri olmalıdır. T 1 b 1 r h min t dqiqat i 1 rini f rdi, yaxud kollektiv kild mü llimin r hb rliyi il yerin yetirir r.

3.12. Fakült dekanlıqları v kafedralar t 1 b 1 r verilm tap ırıqların v onların t dqiqatlarının yerin yetirilm si üçün lazımı rait v daimi f aliyi t göst r n t 1 b d rn kl ri yaratmalı v g ncl ri onların i in c lb etm lidir.

3.13. TET -y elmi-metodik r hb rlik Az rbaycan Respublikasının T hsil Nazirliyi v Az rbaycan Respublikasının S hiyy Nazirliyi (baza tibb t hsili v rezidentura üzr) t r find n h yata keçirilir.

3.14. TET -ni inki af etdirm k v stimulla dırmaq m qs di il Az rbaycan Respublikasının T hsil Nazirliyi v bu i d maraqlı olan dig r nazirlik v t kilatlar t 1 b elmi konfransı, n yax i t 1 b elmi t dqiqat i i müsabiq si, elmi layih olimpiadası v ba qa t dbirl r keçirir. T dbirl rin keçirilm qaydaları müvafiq normativ s n dl rl mü yy n edilir.

4. T 1 b elmi t dqiqat i inin maliyy 1 dirilm si

4.1. Kafedra v elmi t dqiqat laboratoriyalarında (elmi t dqiqat institutlarında v m rk zl rind) yerin yetiril n TET il ba li t 1 b olunan x rcl r ali t hsil

mü ssis sinin ld etdiyi g lirl r, o cüml d n qrantlar v qanunvericiliy zidd olmayan dig r m nb l r hesabına maliyy 1 dirilir.

4.2. TET -nin yerin yetirilm si üçün v saitl rin ayrılmamasına v x rcl nm sin n zar t rektorluq t r find n h yata keçirilir.

4.3. TET -y c lb edil n t 1 b 1 r ali t hsil mü ssis sinin elmi v t dris hiss 1 rinin avadanlıqlarından, qur ularından, hesablama texnikasından, internetind n v s. istifad edirl r.

4.4. Kafedra v elmi bölm r hb rl ri t r find n t 1 b 1 r öd ni li saslarla (qrant hesabına, t s rrüfat müqavil si srasında) aparılan elmi t dqiqat i l rin c lb oluna v m k haqqı ala bil rl r.

4.5. TET -y r hb rlik üçün s rf edil n vaxt professor-mü llim hey tinin f rdi i planlarında elmi-metodik v elmi i ayrılan vaxt normalarına daxildir. TET -y r hb rlik ali t hsil mü ssis sind çalı an h r bir mü llimin f rdi i planının t rkib hiss si sayılır.

4.6. Ali t hsil mü ssis 1 ri t 1 b 1 r üçün qrant müsabiq 1 ri t kil ed bil r. Müsabiq nin keçirilm si v maliyy 1 dirilim si müvafiq sasnam il t nziml nir.

4.7. Ali t hsil mü ssis sis 1 ri öz daxili imkanları hesabına t 1 b 1 r üçün müxt lif elmi konfrans, müsabiq , olimpiada, s rgi v s. t dbirl ri planla dirir v h yata keçirir.

5. T 1 b 1 rin v mü llimi lrin r b tl ndirilm si

5.1. Elmd v TET -nin t kilind ld etdikl ri nailiyy tl r gör t 1 b 1 r ali t hsil mü ssis sinin r hb rliyi t r find n F xri F rman, diplom, qiym tli h diyy 1 r, pul mükafatları, pulsuz istirah t putyovkaları v s. il r b tl ndiril bil r.

5.2. Elmi nailiyy tl r qazanmı t 1 b 1 r xarici ölk 1 rd keçiril n elmi olimpiada, konfrans, müsabiq v s rgil rd i tirak etm k üçün ali t hsil mü ssis sinin v saiti hesabına gönd ril bil r.

5.3. Fal elmi i l m ul olan v t hsild yüks k göst ricil r ld ed n t 1 b 1 r qanunvericilikd n z rd tutulmu qaydada adlı t qaüdl r veril bil r.

5.4. Yüks k elmi nailiyy tl r ld ed n t 1 b 1 rin elmi r hb rl ri v T 1 b Elmi C miyy tinin f al üzvl ri t hsil mü ssis sinin r hb rliyi t r find n r b tl ndiril bil r.

“Təsdiq edirəm”
Kafedra müdürü _____
 « ____ » 20 ____ il

Tələb elmi tədqiqatının təqvim planı

Tələb nin s.a.a. _____
 Təhsil aldı fakültə və ixtisas _____
 Qrup _____
 TEC- üzv olunma tarixi _____
 Kafedra _____
 Elmi rəhbəri _____
 (s.a.a., vəzifəsi, elmi dərəcəsi, elmi adı)

201 /201 - tədris ilin elmi tədqiqatının təqvim planı

in məzmunu	cəra müddəti	cəra haqqında qeydlər
Mövzunun adı		
Mövzunun səsləndirilməsi, ideya, fərziyyə dəbiyyatın toplanılması və ildənilməsi		
Eksperimentin aparılması		
Tədqiqatın yerin yetirilməsi		
Alınmış nüticənin ümumiləşdirilməsi		
Təkliflər, iştirakçılar		
Gündliklərin qeydlərinin aparılması		
Hesabatın hazırlanması		
Tezisin və ya məqalənin yazılması		
Seminarda və ya konfransda çıxış		
Düyər formada təqdim olunması (-----)		

Tədqiqatın ifadəsi və ya kollektiv kildən həyata keçirilir	fərdi ☐	kollektiv ☐
Kollektiv olduqda kollektivin dəyişənlərin haqqında məlumat		
İlin sonunda tələb nin iş haqqında elmi rəhbərini rəsmi		

Tələb :

Elmi rəhbər:

Tarix: